

# Itea (Itea)

čeleď: Iteaceae

Rodové jméno pochází z řečtiny a má význam vrba. Roste v jihovýchodní Asii a 1 druh v Severní Americe v podobě opadavého nebo stálezelené keře, případně i stromu. Listy jsou střídavé, řapíkaté s pilovými nebo zubatými okraji. Květenství je terminální nebo úžlabní, květy jsou drobné, oboupohlavné nebo jednopohlavné, kalich zvonkovitý, 5tízubý s 5ti korunními lístky a 5ti tyčinkami. Plodem je tobolka s mnoha semeny.

Vyhovuje ji půda bohatá na živiny, ale roste i v jiné, kromě suché. Kromě *I. virginica* (a to s krytem) u nás nepřežijí zimu.

Množí se semeny nebo zelenými řízkami.

## Itea amoena

oblasti: Guangxi

Roste v Číně v podobě stálezeleného keře. Dorůstá výšky 1,5 - 2m. Kvetoucí větve jsou žlutozelené, plodící tmavěhnědé. Listy jsou úzce kopinaté, dlouhé 5 - 11cm, široké 1,2 - 2cm, mírně kožovité, z obou stran holé, žilnatinu tvoří 6 - 8 párů žilek, báze je téměř srdčitá nebo klínovitá, konec zašpičatělý a řapíky jsou dlouhé 1 - 1,5cm. Kveté v terminálních nebo úžlabních vzpřímených hroznech o délce 7 - 18cm, listeny jsou šídlovité, velké 1mm, květy mají 4 - 5mm stopky, kalich pohárkovitý, laloky velikosti 2mm, korunní lístky podlouhle kopinaté, dlouhé 4 - 5mm, široké 2mm. Plodem je holá tobolka velikosti 0,8 - 1cm.

## Itea chinensis (Itea čínská)

oblasti: Bhútán, Čína, Indie, Laos, Myanmar (Barma), Thajsko, Vietnam

Roste v Číně, Bhútánu, Indii, Laosu, Myanmaru, Thajsku a Vietnamu v podobě keře nebo malého stromu. Dorůstá výšky 4 - 10m nebo i více. Větve jsou v mládí žlutozelené a holé. Listy jsou zelené, obvejčité nebo vejčité eliptické, dlouhé 5 - 15cm, široké 3 - 6cm, mírně kožovité, z obou stran holé, báze klínovitá, okraj vroubkovaně pilovitý až celokrajný, konec špičatý, žilnatinu tvoří 4 - 5 párů žilek a řapíky jsou holé, dlouhé 1 - 2cm. Kveté v úžlabních vzpřímených hroznech po 1 - 3ks o délce 3 - 9cm, jsou holé, listeny čárkovitě šídlovité, velké 1 - 2mm, květy mají 2mm stopky, kalich mělce pohárkovitý, laloky velké 1,5mm, korunní lístky bílé, kopinaté, holé a dlouhé 2,5 - 3mm. Plodem je dlouze kopinatá ochlupená tobolka velikosti 6 - 9mm.

## Itea coriacea

synonyma: *I. chinensis* var. *coriacea*

oblasti: Čína

Roste v Číně v podobě keře nebo malého stromu. Dorůstá výšky až 10m. Větve jsou v mládí žlutozelené až růžovofialovohnědé. Listy jsou eliptické nebo obvejčité podlouhlé, dlouhé 6 - 13cm, široké 3 - 5cm, kožovité, báze tupá nebo široce klínovitá, okraj vroubkovaně zubatý, konec špičatý, žilnatinu tvoří 5 - 6 párů žilek a řapíky jsou dlouhé 1,5 - 2,5cm. Kveté v úžlabních hroznech, listeny

jsou velké 1mm, květy mají 2,5 - 4mm stopky, kalich žlutozelený, mělce pohárkovitý, laloky velké 2mm, korunní lístky bílé a semeníky drobně ochlupené. Plodem je kuželovitá 7mm tobolka.

### Itea glutinosa

oblasti: Čína

Roste v Číně v podobě keře nebo malého stromu. Dorůstá výšky 3 - 6m. Větve jsou olivově zelené nebo hnědé. Listy jsou dlouze eliptické, kožovité, dlouhé 8 - 16cm, široké 4 - 7cm, z obou stran holé, horní strana zelená, spodní světlezelená, báze zaobleně tupá, špičatá nebo krátce zašpičatělá, okraj trnitě zubatý a řapíky jsou dlouhé 1,2 - 2cm. Kvete v úžlabních vzpřímených hroznech o délce 7 - 13cm, listeny jsou dlouhé 1cm, květy mají 2 - 3mm stopky, kalich mělce pohárkovitý s 3 - 3,5mm laloky, korunní lístky jsou bílé, kopinaté, velké 3 - 4mm. Plodem je tobolka délky 7mm.

### Itea ilicifolia

oblasti: Střední Čína

Roste v Číně v podobě stálezeleného keře. Dorůstá výšky i šířky až 3 (i 5)m. Větve jsou hladké, obloukovitě převislé a holé. Listy jsou okrouhle eliptické až elipticky podlouhlé, dlouhé 5 - 12cm, trnitě zubaté, na horní straně lesklé, tmavězelené, na spodní bledší, v paždí žilek ochlupené, báze tupá nebo zaoblená a konec špičatý. Kvete v bohatých převislých úzkých hroznech o délce 15 - 35cm, listeny jsou šídlovité, dlouhé 1mm, květy mají 1,5mm stopky, kalich mělce pohárkovitý, laloky velké 2,5mm. Plodem je vejčitě kopinatá holá 5mm tobolka.

Vyhovuje ji vlhká vzdušná půda v polostínu.

### Itea indochinensis

synonyma: *I. chinensis* var. *indochinensis*, *I. homalioidea*, *I. quizhouensis*

oblasti: Guangdong, Guangxi, Guizhou, Vietnam, Yunnan

Roste v Číně a Vietnamu v podobě keře nebo stromu. Dorůstá výšky až 15m. Větve jsou v mládí černohnědé nebo černozelelé. Listy jsou na spodní straně světlezelené, hustě ochlupené, žláznatě tečkované, horní je olivově zelená, eliptické, dlouhé 10 - 20cm, široké 4,5 - 8cm, papírovité, báze zaoblená nebo tupá, okraj drobně pilovitý až celokrajný, konec tupý nebo krátce zašpičatělý, žilnatinu tvoří 6 - 11 párů žilek a řapíky jsou dlouhé 1 - 1,7cm. Kvete v hroznech obvykle po 3 - 4ks o délce do 8cm, květy mají 2mm stopky, kalich pohárkovitý, kališní lístky 1/2 délky korunních lístků, korunní lístky bílé, kopinaté, dlouhé 2,5 - 4mm a semeníky drobně ochlupené. Plodem je tobolka délky 8mm. Existují vnitrodruhové taxony:

- var. *indochinensis*/*I. homalioidea*/*I. chinensis* var. *indochinensis*/*I. quizhouensis* - Guangxi, Guizhou, Yunnan, Vietnam; spodní strana listu hustě ochlupená, více kolem žilek
- var. *pubinervia*/*I. chinensis* var. *pubinervia* - Guangxi, Guangdong, Guizhou, Yunnan; spodní strana v paždí žilek ochlupená

### Itea kiukiangensis

oblasti: Xizang (Tibet), Yunnan

Roste v Číně v podobě stromu. Dorůstá výšky až 10m. Větve jsou v mládí žlutozelené, později žlutohnědé a holé. Listy jsou podlouhlé až dlouze eliptické, dlouhé do 13cm, široké do 6,8cm mírně kožovité, žilnatinu tvoří 5 - 10 párů žilek, báze zaobleně tupá, konec špičatý nebo zašpičatělý a řapíky jsou dlouhé 1 - 1,7cm. Kvete v 9 - 17cm hroznech, listeny jsou velké 1mm, květy mají 2 - 3mm stopky, kalich pohárkovitý, laloky velké 1mm, korunní lístky bílé, čárkovitě kopinaté. Plodem je tobolka délky 4 - 6mm.

### Itea kwangsiensis

synonyma: I. chingiana

oblasti: Guangxi

Roste v Číně v podobě keře. Dorůstá výšky 5 - 6m. Větve jsou žlutozelené, kulaté a holé. Listy jsou na spodní straně světlezelené, na horní žlutozelené, úzce kopinaté nebo dlouze kopinaté, dlouhé 10 - 15cm, široké 1,8 - 3,6cm, bývají celokrajné nebo částečně pilovité, mírně kožovité, z obou stran holé, báze zaoblená nebo široce klínovitá, konec zašpičatělý, žilnatinu tvoří 9 párů žilek a řapíky jsou holé, dlouhé 2,5cm. Kvete v úžlabních hroznech o délce 6 - 7cm, listeny jsou šídlovité, květy mají 2 - 2,5cm stopky, kalich pohárkovitý, laloky velké 1,5mm, korunní lístky bílé, vejčité kopinaté, velké 3mm a semeníky holé, Plodem je hnědá holá tobolka velikosti 6mm.

### Itea macrophylla

synonyma: I. maesifolia, I. puberula, Kurrimia macrophylla

oblasti: Bhútán, Čína, Filipíny, Indie, Indonésie, Thajsko, Vietnam

Roste v Číně, Bhútánu, Indii, Indonésii, Filipínách, Thajsku a Vietnamu v podobě stromu. Dorůstá výšky 5 - 10m. Větve jsou holé. Listy jsou eliptické nebo vejčité, dlouhé 10 - 23cm, široké 5 - 13cm, špičaté nebo krátce zašpičatělé, báze zaoblená, okraj řídce mělce pilovitý, povrch holý, žilnatinu tvoří 7 - 10 párů žilek a řapíky jsou dlouhé 1 - 4cm. Kvete v úžlabních vzpřímených hroznech o délce 10 - 20cm, kalich je pohárkovitý, laloky velké 1,5mm, korunní lístky úzce kopinaté, dlouhé 3 - 4mm a semeníky jsou holé. Plodem je holá 7 - 8mm tobolka.

### Itea nutans

oblasti: Pákistán, Z Himálaj

Roste v Himálaji v podobě malého stromu. Borka je tmavěšedá. Listy jsou střídavé, vejčité až eliptické, mírně zašpičatělé, pilovité až vroubkované, dlouhé 5 - 15cm, široké 2,5 - 6cm a spodní strana je ochlupená. Kvete po 2 - 7mi ks zelenobílými květy délky 2mm v 10 - 20cm dlouhém hroznu, kalich má 1mm trubku, kališní lístky jsou dlouhé 1mm, špičaté, ochlupené, korunní lístky jsou úzce podlouhlé, vzpřímené a dlouhé 2,5mm. Plodem je 2komorová tobolka délky 4mm.

### Itea oldhamii

synonyma: I. chinensis var. subserrata, I. formosana

oblasti: Japonsko, Tchaj-wan

Roste na Tchaj-wanu a Japonsku v podobě keře, vzácně malého stálezeleného stromu. Větve jsou v mládí řídce ochlupené, později olysálé. Listy jsou vejčité až vejčitě eliptické, dlouhé 6 - 9cm, široké 3,5 - 5,5cm, kožovité, z obou stran holé, báze tupá nebo klínovitá, okraj zubatý, konec špičatý (i tupý), žilnatinu tvoří 5 - 7 párů žilek a řapíky jsou dlouhé 0,5 - 1cm. Květy v úžlabích nebo terminálních hroznech o délce 3 - 5cm, listeny jsou velké 1 - 2mm, květy bohaté, mají 2 - 4mm stopky, kalich mělce pohárkovitý, cípy 3úhle kopinaté, korunní lístky bílé, kopinaté, dlouhé 2,5mm, široké 1mm. Plodem je kuželovitá tobolka velikosti 5 - 6mm.

### Itea omeiensis

synonyma: *I. chinensis* var. *oblonga*, *I. longibracteata*, *I. oblonga*, *I. stenophylla*

oblasti: Čína

Roste v Číně v podobě keře nebo malého stromu. Dorůstá výšky 1,5 - 10m. Větve jsou v mládí žlutozelené a holé. Listy jsou podlouhlé (i eliptické), dlouhé 6 - 16cm, široké 2,5 - 6cm, na horní straně tmavězelené, spodní je světlezelená, povrch kožovitý, z obou stran holý, báze zaoblená nebo tupá, okraj hustě drobně pilovitý, u báze téměř celokrajný, konec špičatý až ocasovitý a řapíky jsou holé, dlouhé 1 - 1,5cm. Květy v úžlabních hroznech po 1 - 3ks o délce 12 - 13cm, listeny jsou dlouhé 1,1cm, široké 1mm, květy mají 2 - 3mm stopky, kalich mělce pohárkovitý, laloky dlouhé 1,5 - 2mm, široké 1mm, korunní lístky bílé, kopinaté, velké 3 - 4mm a semeníky jsou hustě huňaté. Plodem je tobolka délky 6 - 9mm.

### Itea parviflora

synonyma: *I. arisanensis*, *I. arisanensis* var. *longifolia*, *I. arisanensis* var. *parvifolia*, *I. chinensis* var. *arisanensis*, *I. parviflora* var. *arisanensis*, *I. parviflora* var. *latifolia*

oblasti: Tchaj-wan

Roste na Tchaj-wanu v podobě keře nebo malého stálezeleného stromu. Dorůstá výšky až 5m. Větve jsou štíhlé, holé nebo olysávající. Listy jsou kopinaté, dlouhé 8 - 12cm, široké 2,5 - 3,5cm, z obou stran holé, v paždí žilek ochlupené, horní strana tmavězelená nebo hnědá, spodní světlezelená, báze klínovitá (i tupá), okraj téměř vroubkovaně pilovitý (i celokrajný), konec špičatý až téměř ocasovitý, žilnatinu tvoří 5 - 8 párů žilek a řapíky jsou dlouhé 1 - 1,5cm. Květy v úžlabních hroznech o délce do 3cm, listeny jsou čárkovitě šídlovité, květy mají 2 - 3mm holé stopky, kalich mělce nálevkovitý, kališní lístky holé, korunní bílé, úzce vejčitě kopinaté, dlouhé 2mm, široké 1,5 - 1mm. Plodem je mnohosemenná tobolka velikosti 4,5mm.

### Itea riparia

synonyma: *I. thorelii*

oblasti: Myanmar (Barma), Thajsko, Yunnan

Roste v Číně, Myanmaru a Thajsku v podobě keře. Dorůstá výšky 1 - 6m. Větve jsou v mládí žlutozelené a holé. Listy bývají seskupené na koncích větví, jsou eliptické až kopinaté, dlouhé 5 - 10cm, široké 1,5 - 3cm, mírně kožovité, z obou stran holé, horní strana zelená, spodní šedozelená, báze klínovitá, konec špičatý a řapíky jsou holé, dlouhé 5 - 8mm. Květy v terminálních hroznech o délce 10 - 18cm, listeny jsou čárkovitě kopinaté, velké 3 - 5mm, květy mají 3 - 5mm stopky, kalich mělce pohárkovitý, laloky velké 4mm a semeníky jsou holé. Plodem je vejčitě kuželovitá holá tobolka velikosti 5mm.

## Itea tenuinervia

### Itea virginica (Itea viržinská)

oblasti: Alabama, Arkansas, Delaware, Florida, Georgia, Illinois, Indiana, Jižní Karolína, Kentucky, Louisiana, Maryland, Mississippi, Missouri, New Jersey, Oklahoma, Pennsylvania, Severní Karolína, Tennessee, Texas, Virginie

Roste na jihu, východě a jihovýchodě USA v podobě opadavého vzpřímeného keře. Dorůstá výšky 1 - 1,5 (i 3)m. Větve jsou metlovité, červené a v mládí ochlupené. Listy jsou dlouze eliptické až podlouhlé, drobně pilovité, zelené, podzimní barva je červená, dlouhé 3 - 10cm, jemně pilovité, spodní strana mírně ochlupená a řapíky jsou dlouhé 0,5 - 1cm. Kvete bílými nebo béžovými vonnými květy ve vzpřímených hustě ochlupených hroznech o délce 5 - 15cm. Plodem je hnědá ochlupená tobolka délky 6 - 8mm. Existují vnitrodruhové taxony:

- 'Beppu' - vzpřímený rozkladitý habitus; výška 0,9 - 1,3m; listy na podzim červené; květy bílé, vonné
- 'Compact' - kompaktní okrouhlý habitus; výška i šířka 0,9 - 1,2m; květy malé, bílé, vonné  
seskupené ve válcovitých hroznech o délce 7 - 10cm
- 'Henry's Garnet' - výška 1,5 - 3m, šířka 1,2 - 2,4m; listy na podzim červené až růžovofialové; bílé vonné květy vytvářejí obloukovité hrozny o délce 7,5 - 15cm
- 'Sarah Eve' - rašící listy červené, červené i při opadu; květy růžové
- 'Saturnalia' - v 10ti letech výška 1,2 - 1,5m; listy na podzim červené růžové, oranžové či žluté
- 'Shirley's Compact' - hustý habitus; výška 30cm; listy dlouhé do 2,5cm
- 'Sprich'/'Little Henry' - výška 60 (i 90)cm; listy zelené, na podzim červené; květy bílé, vonné, seskupené do 13 - 16cm hroznů

Na chráněném teplém místě se zákrytem je schopná u nás přezimovat. Má ráda plné slunce, kyselou půdu bohatou na živiny a nižší až střední závlivu.

### Itea yangchunensis

oblasti: Guangdong

Roste v Číně v podobě keře nebo malého stromu. Větve jsou holé a kulaté. Listy jsou podlouhlé, dlouhé 5,5 - 7cm, široké 1,7 - 2,5cm, kožovité, z obou stran holé, na konci zaoblené nebo tupé, horní strana tmavězelená, spodní světlá, žilnatinu tvoří 5 párů žilek a řapíky jsou dlouhé 6 - 7mm. Kvete v úžlabních hroznech o délce 3 - 5cm, květy mají kalich mělce pohárkovitý, cípy dlouze kopinaté, holé, velké 3mm. Plodem je kuželovitá tobolka délky 8mm.

### Itea yunnanensis

synonyma: I. bodinieri, I. esquirolii, I. forrestii, I. mengtzeana

oblasti: Yunnan

Roste v Číně v podobě keře nebo malého stromu. Dorůstá výšky 1 - 10m. Větve jsou v mládí žlutozelené, později tmavěhnědé a holé. Listy jsou vejčité nebo eliptické, dlouhé 5 - 10cm, široké 2,5 - 5cm, mírně kožovité, z obou stran holé, báze tupá nebo zaoblená, konec špičatý (i krátce ocasovitý), žilnatinu tvoří 4 - 5 párů žilek, horní strana je tmavězelená, spodní bledší a řapíky jsou holé, dlouhé 0,5 - 1,5cm. Kvete v terminálních hroznech o délce až 20cm, listeny jsou šídlovité,

velké 1mm, květy mají mělce pohárkovitý kalich s laloky o délce 1 - 1,5mm, korunní lístky jsou světlezelené, čárkovitě kopinaté, velké 2,5mm. Plodem je kuželovitá holá tobolka délky 5 - 6mm.

Další informace:

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Itea>

<http://databaze.dendrologie.cz/index.php?menu=4&id=391>

<https://www.rostliny.net/>